

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 12
Jouluku

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 81 54.

31:s vuosik. 1926

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 15 mk. koko vuodelta. —

Kuuromykkäin Lehden lukijoille!

31 vuotta on „Kuuromykkäinlehti“ jo elänyt. Ensivuoden alussa alkaa se 32 ikävuotensa. Sen perustivat Mikkelin k.m. koulun ensimmäinen johtaja, maist. O. Wichmann ja opettaja K. Reponen, jotka kumpikin nyt jo ovat vainajia. Jo aivan alussa tuli johtaja A. I. Savolainen myös lehden toimittajaksi. Hän hoiti sitä yhdessä hra Reponen kanssa siihen asti kun lehti joutui Suomen Kuuromykkäinliiton omaksi ja sen äänenkannattajaksi v. 1906.

Alussa oli lehti pieni. Sen tilaushinta oli 50 penniä vuodessa! Mutta sillä oli jalo ja hyvä tarkoitus. Se tahtoi opettaa ja sivistää Suomen kuuromykkiä tarjoamalla heille arvokasta ja vakavaa luettavaa. Se tahtoi antaa iloa k. m. elämään tuomalla terveisiä toisilta tovereilta ja ent. opettajilta. Se otti vastaan k. m. omia kirjoituksia ja tahtoi siten kehittää heidän kirjoitus- ja kielenkäyttöaitoiaan. Tämä sama alkuperäinen ohjelma on lehdellä ollut läpi näitten 31 vuoden. Se on tahtonut valistaa ja ilahuttaa k. m. Se on tahtonut herättää heissä henkisiä harrastuksia. Se on tahtonut puhua heille sellaisia asioita, jotka k. m. hyödyttävät. Ja se on tahtonut puhua heille — jos mahdollista — niin helpotajuisesti ja selvästi, että kaikki k. m. sitä ymmärtäisivät. Kuuromykkäin joukossa on n.s. „epävarsinaisia“, jotka eivät ole mykkiä, eikä aivan kuurojakaan. He osaavat lukea hyvin, mitä tahtovat. He ymmärtävät kaikkia sanomalehtiä, ja kaikkia kirjoja. He voivat niistä ammentaa tietoja itselleen. Ja he osaavat kirjoittaa puhtaasti ja virheettömästi. He voivat lähettää kirjoituksiaan tavallisiinkin sanomalehtiin jos heillä on jotakin sanomista yleisistä asioista. Sellaiset epävarsinaiset, kuurot, eivät erikoisesti „Kuuromykkäinlehteä“, tarvitsekaan kun voivat tiedonhaluunsa muutoinkin tyydyttää. Mutta *varsinaiset* kuuromykkät, joitten on vaikea ymmärtää kirjoja ja sanomalehtiä — heidän lehtensä on tämä Kuuromykkäinlehti. Heidän tarpeitaan ja kykyään silmälläpitäen se on toimitettu. Mutta onhan lehdessä kyllä „epävarsinaisillekin“ ollut lukemista, m.m. tietoja ja uutisia koti- ja ulkomaitten kuuromykkien elämästä ja harrastuksista.

— Vuosien kuluessa on K. m. lehti jonkun ver-

ran tullut suuremmaksi, varsinkin jouduttuaan K. m. liiton omaksi. Ja sen tilaushintakin on monta kertaa noussut. Uskomme, että lehdellämme on ollut tärkeä tehtävä K. m. kesken. Se on ollut uranuurtaja. Se on koettanut opettaa K. m. rakastamaan lukemista. Se on tuonut heille tietoja ja uutisia, kutsunut heitä kokouksiin, jumalanpalveluksiin ja esitelmätilaisuuksiin. Luulemme, että kuuromykkät nyt jo tuntevat *tarvitsevansa* lehteänsä. He eivät tahdo olla ilman sitä. Siksi läviääkin se luultavasti lähes jokaisen lukutaitoisen ja ymmärtäväisen k. m. kotiin. Siitä kerrotaan mielellään ja sitä ikävöidään, toivotaan että se tulisi useamminkin.

Tällä lehdellä on tietysti ollut puutteensa. Eihän mikään ihmistyö ole täydellistä. Tämäkin lehti olisi voinut olla paremmin toimitettu. Mutta K. m. Liiton Keskushallituksen voimat eivät ole tähän asti riittäneet saamaan sitä sellaiseksi, että se kaikkia tyydyttäisi. Lehdellä nim. on ollut vaikeuksia voitettavana. Se on ollut köyhä. Tilauksista saadut rahat eivät ole läheskään riittäneet painatuksen, kuvituksen, posti- y.m. lähetyskustannusten maksamiseen. Joka vuosi on täytyntä saada muita rahojen lehden tuottaman tappion maksamiseen. Lehti ei ole voinut maksaa kirjoittajille ja avustajille mitään, vaan kaikki avustus on täytyntä ottaa vastaan ilmaiseksi. Eikä ole uskallettu kohottaa lehden tilaushintaa korkeaksi, sillä silloin köyhemmät k. m. eivät olisi voineet lehteä tilata. On päätetty pitää lehti entisen kokoisena, halpahintaisena ja vain kerran kuukaudessa ilmestyvänä, että kaikki k. m.:t, köyhätkin, voisivat sen hankkia itselleen. Viime vuosina, tilaushinnan ollessa 15 mk, on lehden rahavarat olleet hiukan paremmat ja siksi on sen *kuvitusta* voitu enemmän lisätä. Mutta sittenkin on jokavuotinen tappio tuntuva.

Uusi vuosi tulee taas pian. Kuuromykkäinlehden 32 vuosi alkaa. Lehti tahtoo tehdä parhaansa, että se ensi vuonnakin voisi täyttää tehtävänsä maamme yleisen K. m. liiton äänenkannattajana. Tähän me tarvitsemme apua. Tarvitsemme apua k. m. opettajistolta ja kynäkäyttäviltä k. m.iltä. Odotamme

heiltä kirjoituksia, uutisia ja tiedonantoja y. m., mikä tekisi lehtemme rikassisältöisemmäksi. Erityisesti toivomme, että jokaisen k. m. yhdistyksen *sihteeri* lähettäisi lehteen uutisia yhdistyksensä toiminnasta. Tätä tehtävää eivät sihteerit tähän asti ole huomanneet. Ja sitten toivomme, että jokainen tähänastinen tilaajamme uudistaisi tilauksensa ensi vuodeksikin. Tilaus olisi tehtävä joulukuun aikana, ettei keskeytystä lehden lähettämisessä tapahduisi.

Lehden toimitus aikoo ensi vuoden aikana julkaista muutamat numerot vähän suurempina. Ainakin pääsiäis- helluntai y. m. juhlanumeroita julkaistaan useampisivuisina ja runsaasti kuvitettuina. Lehden ulkomuotoon tulee myös vähäsen uudistusta, niin että ensi vuoden alusta lukijamme saavat lehdensä hiukan hauskemman näköisenä kuin tähän asti.

Siis tilatkaa „*Kuuromykkäinlehti*“! Asiamiehiämme kehoitamme ystävällisesti levittämään lehdetämme kuten ennenkin.

Sokeat kuuromykät.

Useimmat kirjallisuutta lukeneet ihmiset tietävät jotakin sokeasta kuuromykästä amerikalaisesta neiti *Helen Kelleristä*. Mutta sokeita kuuromykyä on monta muutakin. Onhan suomalainen sokea kuuromykkä *Frans Leijon* laajalti tunnettu samoin *Agneta Halonen*-vainaja. Ja eräitä toisia samanlaisia on Suomessakin. Heitä on koetettu opettaa ja ilahuttavia tuloksia on saatukin. Ävikin pienessä kuuromykkäkodissa Hyvinkäällä on myös muutamia sokeita kuuromykyä oppimassa ja hoidettavana.

Suurissa sivistysmaissa, missä aistiviallisten opetus jo pitkät ajat on korkealle tasolle kehittynyt on sokeain kuuromykkäin opetuksessakin päästy kauniisiin tuloksiin. Niinpä esim. Saksassakin on jo kauan sitten kiinnitetty huomiota sellaisiinkin onnettomiin lapsiin, joilta puuttuu sekä näkö- että

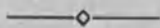
„Oppilas tuntee opettajan kurkunpään vieron tärinän“ — — —

puhe- ja kuulokyky eli ovat kokonaan sokeita ja kuuromykyä. Erityinen koulu tällaisia oppilaita varten perustettiin m. m. vuonna 1891 *Potsdamiin*, Berliinin esikaupunkiin. Jo v. 1912 avattiin siellä myös erikoinen koti, jossa sokeita lapsia hoideaan. Tähän kotiin sopii 60 lasta ja saavat he siinä kotihoidon ohessa myös kouluopetusta. Alkuaikoina kouluun tultuaan saa sokea kuuromykkä lapsi ensin tottua koulukodin järjestykseen ja oleskeluun siellä. Sitten ruvetaan lasta opettamaan tuntoaistin avulla. Hänen käteensä puhuu opettaja kuuromykkäin sormiaakkosilla saman sanan monta kertaa uudestaan ja uudestaan. Samalla annetaan hänen koetella sitä esinettä, minkä nimi sormilla puhutaan hänen käteensä. Esim.: lapsen toiseen käteen annetaan pallo ja toiseen käteen puhuu opettaja sormillaan monta kertaa „pallo“. Pian huomaa lapsi mistä on kysymys. Hän oppii sanan „pallo“. Vähän ajan perästä annetaan taas pallo hänen käteensä; jopa rupeaa lapsi toisen käden sormilla puhumaan „pallo“. Näin herää tavallisesti piankin sokeassa kuurossa lapsessa — jos hänellä muutoin on selvä ymmärrys — uteliaisuus ja hän tahtoo oppia toistenkin esineitten nimiä. Kun äänetöntä sormiopetusta on kestänyt jonkun aikaa ruvetaan lapselle opettamaan ääneenpuhumista. Kuvassa näemme miten opettaja kuuroille ja sokealle oppilaalle opettaa ensimmäistä „a“-kirjainta. Oppilas panee toisen käteensä opettajan kurkun päälle, toisen kätensä panee hän oman kurkkunsa päälle. Opettaja ääntä „aa“, oppilas tuntee opettajan kurkunpään vieron tärinän ja liikkeet, sekä yrittää pian itsekin lausua „aa“. Sen lisäksi koettelee hän sormillaan opettajansa huulten asentoa ja asettaa oman suunsa ja omat huulensa samanlaiseen asentoon. Jos oppilas ei satu heti osaamaan asettaa huuliaan oikein täytyy opettajan auttaa häntä ja korjata pikkuhuulia kunnes ne asettuvat oikein paikalleen. Yksityisten kirjainten oppiminen vie tietysti paljon, paljon aikaa. Kun on riittävästi kirjaimia opittu, niin muodostellaan niistä sanoja. Ja sanoista syn-

„Hänen käteensä puhuu opettaja sormiaakkosilla“ — — —

tyy ensin helppoja lauseita. Kun oppilas osaa ääneen puhua lyhyitä lauseita niin alkaa havainto-opetus. Silloin annetaan oppilaan koetella esineitä, kappaleita (pöytää, tuolia, kirjua, leipää y.m.) ja samalla puhuu opettaja sormilla oppilaan käteen esineen nimen. Ja niin jatketaan opetusta kärsivällisesti tunti tunnilta, päivä päivältä eteenpäin. Kutakin oppilasta täytyy opettaa erikseen, eikä samalla luokalla voi olla enempää kuin 3 á 4 oppilasta. Oppilas opetetaan myös sormillaan lukemaan ja ymmärtämään sokeainkirjoitusta kirjoista, jotka heitä varten on painettu pistekirjaimilla. Kuvassa näemme opettajattaren ja 2 sokeaa kuuromykkä-oppilasta. Toinen lukee ääneensä opettajalle sokeain kirjasta. Opettaja puhuu sen sormilla toiselle oppilaalle, joka kirjoittaa sen sokeain pistekirjaimilla paperille. Vähän kehittyneempien sokeitten kuuromykkien kanssa voi vapaamminkin seurustella useampien kanssa yhtäaikaa. Heille voi puhua, lukea tahi kertoa jotakin siten, että opettaja puhuu sormillaan yhden sokean käteen ja tämä taas samalla kertaa puhuu saman asian viereissä istuvan toisen toverinsa käteen, tämä taas kolmannen, kolmas neljännen j.n.e. käteen. Siis puhutaan yhtäaikaa kädestä käteen. Sangen mukava ja mielenkiintoinen puhumistapa, joka sokeille kuuromykille tuottaa rajatonta nautintoa ja iloa. 10—11 vuotisen koulunkäynnin jälkeen ovat muuttamat etevät sokeat kuuromykät oppineet sekä puhumaan että ymmärtämään paljon asioita. Mutta sen lisäksi opetetaan heille mahdollisimman paljon käytännöllistä työtä. He saavat oppia korien, harjojen, mattojen y.m. tekemistä, kutomista, ompelamista y.m. Sen lisäksi saavat kehittyneemmät opettaa vasta-alkaville käsitöitä. — Suurta uskollisuutta ja uhrautuvaa rakkautta vaaditaan niiltä, jotka tällaisia kovan onnen lapsia opettavat ja kasvattavat.

Muistelmia matkaltani Ameriikkaan.

Oli kaunis elokuun päivä tuhansien järvien maassa. Aurinko taivaalla paistoi kirkkaasti ja ilma oli kuuma. Helsingin asemalla vilisi ihmisiä eri osista Suomea ja he nousivat Turun pikajunan vaunuihin. He olivat, niinkuin minäkin, lähdössä matkalle siirtolaisina suureen länteen. Ja meidän kanssamme oli myöskin paljon takaisin palaavia Amerikan suomalaisia, jotka olivat synnyinmaassaan tervehdykskäynnillä. Juna kyyditsi meitä matkustajia Helsingistä Turkuun, aina eteläsatamaan asti. Me menimme junasta suoraan laivaan, jonka nimi oli „Borgholm“. Junan saavuttua se lähti heti Tukholmaan, jonne saavuttiin seuraavan päivän aamuna. Me emme päässeet Tukholmassa heti maihin, vaan täytyi meidän olla laivassa korkeintaan kaksi tuntia. Sitten tuli vi-

ranomaiset laivaan ja meitä johdettiin tullihuoneeseen, jossa matkatavaramme oli tarkastettavana. Tullimies kysyi, onko minulla mukana paperoseja? Minä avasin matkakoppani tullimiehelle, joka ei yhtään tarkastanut sitä, vaan pani sen itse kiinni. Tarkastetut matkatavarat merkittiin ja pantiin kuorma-autoihin. Tukholman satamassa oli paljon autoja kahdessa rivissä, jotka kyyditsivät meitä, suomalaisia siirtolaisia, rautatienasemalle Nouisimme junaan, joka lähti liikkeelle Göteborgia kohti. Me olimme junassa 9 tuntia. Tällä matkalla saimme nauttia kuumaa kahvia ruokailuvuonussa, missä reippaat miespalvelijat valkoisine pukuineen hyvin näppärästi tarjoilivat. Juna saapui Göteborgiin myöhään illalla. Ruotsin Amerikan Linjan viranomaiset olivat meitä vastassa ja johdattivat meitä autoilla asemalta upeaan hotelliin yöksi. Sen nimi oli „Hembygden“, jonka omistaa Ruotsin Amerikan Linja. Seuraavana aamuna lääkäri tarkasti meitä ensin hotellissa, jonka jälkeen lähdimme autoilla satamaan. Menimme satamahalliin. Sen edessä oli suuri, upea valtamerialaiva nimeltä „Drottningholm“. Laivan ja satamahallin välillä oli kaksi komeaa siltaa, joiden yli kuljimme laivaan. Siellä valkopukuiset miespalvelijat vastaanottivat ja saattoivat meitä hytteihin asti. Laivaan tulvi ihmisiä yhtämittaa kolme tuntia. Nostokurjet työskentelivät ahkerasti, nostaten matkatavarat satamasta laivaan. Kun kaikki oli valmista, nostivat nostokurjet viimeksi työkseen sillat pois. Pienet voimakkaat hinaajalaivat olivat kovassa työssä jättiläislaivamme ympärillä ja hinasivat sen irti satamasta. Göteborgin satama oli ihan mustanaan yleisöä katsomassa suurilaivan lähtöä. Suomen lippu liehui satamahallin katolla, se ikäänkuin hyvästeli maansa puolesta suomalaisia matkustajia. Kun laivaa oli hinattu kappaleen matkan päähän satamasta, irroitettiin köysi ja laiva lähti yksinään kyntämään Atlannin valtameren aalloja. Vähitellen katosi Skandinavian mantere näkyvistä ja merta vain oli ympärillä. Puolentoista vuorokauden kuluttua alkoi näkyä maata, Skotlandia. Laiva jatkoi kulkuaan sen ohitse eteenpäin. Atlannilla oli kauhean kova myrsky. Meri puhasi julmasti ja tuuli voimakkaasti puhalsi, kohtauttaen merellä suunnattoman korkeat aallot. Laiva kiikkui ylös ja alas ja sivulta se myös kallistui syvään, niin että pelkäsin laivan kaatuvan. Paljon ihmisiä sairasti meritautia ja oksensivat kauheasti. Laivassa oli lääkäri ja sairaanhoitaja, jotka hoitivat meritautia potevia ihmisiä. Koko merimatalla minä odotin, koska tulisin merikipeäksi, niinkuin muut, mutta sairaaksi en yhtään tullutkaan, vaan olin yhtä terve ja reipas.

Ruokajärjestys oli laivassa omituinen. Aamulla varhain herätettiin matkustajia klo 6. Ruokakellot soivat aamulla klo 7, klo 12 p. ja klo 5 illalla. Laivassa en nähnyt missään naispalvelijoita, vaan oli suuri määrä miehiä kaikissa toimissa, keittäjinä, tarjoilijoina, siivoojina y.m.

Keskellä Atlantia matkatessa ilmoitettiin meille, että kuuluisa moottorilaiva „Gripsholm“ on tulossa vastaan. Me menimme ulos kannelle katsomaan. Gripsholm oli taivaan rannalla pienenä mustana pisteenä, joka suureni suurenemistaan. „Drottningholm“-laivamme liputettiin ja vihellettiin Gripsholmin kunniaksi, sen kulkiessa laivamme ohitse. Se oli matkalla Eurooppaan. Seitsemäntenä päivänä nähtiin maata, josta iloitsimme. Se oli Kanadan mantere. Laivamme saapui Halifaxiin. Me nousiin laivasta ja mentiin siirtolaiskotiin.

Monenlaisia vaikeuksia oli kyllä maibinnousupaikalla, niin että hirveä määrä sekä miehiä että naisia ei päässyt heti maihin. Heidän täytyi jäädä Halifaxin siirtolaiskotiin niin kauaksi, kuin asiat selvisivät. Halifaxissa lääkäri vain tarkasti minun silmiäni, korviani ja hiuksiani. Selkäni takana hän puhui kovasti ja kovemmin ja minua komennettiin puhumaan ääneen; joukko viranomaisia oli ympärilläni kuuntelemassa. Viranomaiset tahtoivat tietää kuulenko mitään tai puhunko hyvin. Minulla onneksi oli maahanpääsylupakirja, jonka nojalla minut päästettiin menemään. Matkustin Montrealiin, joka kuuluu olevan Kanadan suurin kaupunki. Siellä piti minun muuttaa junaa. Minua oli vastassa Montrealin asemalla muuan tuntematon nainen. Hän käski minua seuraamaan häntä. Menimme autolla toiselle rautatienasemalle. Nousimme junaan, jossa vieras nainen ystävällisesti opasti minua, sitte hyvästeli ja jätti käteeni nimikortin ja lähti pois. Luin kortista englanninkielisen kirjoituksen, joka on suomeksi „Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys, Montreal“. Nähtävästi Halifaxista oli sähkötetty Montrealiin, että minua kaikin tavoin autettaisiin junanmuutossa. — Matkustin Montrealista yksin länteenpäin. Minä olin juna-matkalla kolme kokonaista vuorokautta. Saavuin „Port Arthur“-kaupunkiin Ontarion valtiossa. Asemalla oli minua vastassa sekä oma vastaanottajani että Port Arthurin N.N.K.Y:n. Nyt loppui pitkä matkani ja olen nyt vihdoinkin päämäärässä. —

Port Arthur sijaitsee kauniilla paikalla „Superior“-järven rannalla. Tämä paikka näyttää suomalaisuvan, kun kaikkialla kuulee puhuttavan suomea. Ja täälläkin löytyy suomalainen kirkko, paljon suomalaisia kauppajoja, partureita, kahviloita y.m.

Täältä suuresta lännestä lähetän lukijoille sydämelliset tervehdykset.

Port Arthurissa lokakuun 1 p:nä 1926.

Suomen tyttö.

Mimmi Hevonpää 50 vuotias.

Syysk. 22 p:nä täytti Mikkelin kuuromykkäin-koulun asuntolan johtajatar neiti Mimmi Hevonpää 50 vuotta. Hän on syntynyt Oulun maaseurakunnassa 22 p:nä syysk. 1876. Oulun kaupungissa hän on käynyt tyttökouluun ja jatko-opiston. Jyväskylän seminaarissa johtajatar Hevonpää

on suorittanut opettajatutkinnon. Ensin hän tuli kuulevien lasten opettajaksi Ouluun. Siellä hän myöhemmin tuli kuuromykkäin opettajaksi. V. 1913 neiti Hevonpää tuli Helsinkiin perustetun väliaikaisen kuuromykkäinkoulun opettajaksi ja asuntolan johtajattareksi. Hän on ollut myöskin vähän aikaa opettajana Porvoon kuuromykkäinkoulussa. V. 1922 neiti Hevonpää tuli asuntolanjohtajattareksi ja opettajaksi Mikkelin kuuromykkäinkouluun.

Neiti Mimmi Hevonpää on työn ja tarmon ihminen. Taitavalla kädellään hän johtaa asuntolan monipuolista elämää. Hän osaa valmistaa kauniita taiteellisia käsitöitä, mutta on hän samalla yhtä taitava valmistamaan käytännöllisiä ja kauniita käsitöitä joka-päiväistä elämää varten. Kotinsa on hän järjestänyt kauniiksi ja viihtyisäksi. Ikävän asuntolan on hän myöskin saanut järjestetyksi oppilaille mielisiksi olinpaikaksi, jossa siisteys ja hyvä järjestys kaikkia miellyttää ja samalla kasvattaa tulevaisuutta varten. Kuuromykkäoppilaat varmaan kauan muistavat sitä hellää äidillistä hoitoa ja rakkautta, jota he Mimmi neidiltä osakseen asuntolassa ovat saaneet. Koulutuntien loputtua ja lomapäivinä on Mimmi neiti tarmokkaasti ja taitavasti ohjaamassa heidän läksyjensä lukua tai heidän vapaa-aikansa askartelua. Tai kun joku oppilas on sairaana, silloin Mimmi neiti on iltamyöhällä ja keskellä yötäkin valvomassa hänen hoitoaan.

Mutta vielä on neiti Hevonpäältä aikaa riittänyt koulun ulkopuolella oleviin harrastuksiin. Moniin yhdistyksiin ja toimikuntiin hän kuuluu. Innostavana ja uusia aatteita keksivänä sieluna on hän sielläkin saanut paljon ystäviä itselleen.

Siksipä muodostuikin hänen 50 vuotispäivänsä suureksi juhlapäiväksi hänelle. Ystävät toivat neiti Hevonpäälle paljon kukkia ja lahjoja hänen syntymäpäivänään ja kävivät toivottamassa hänelle onnea.

Keskipäivällä oli koululla juhla. Koulun sali oli kauniisti koristettu syksyn kirkkailla väreillä. Oppilaat ottivat vastaan juhlavieraan eläköön-huudolla. Sitten opettajat lauloivat ja johtaja I. Savolainen puhui neiti Hevonpäälle ja antoi opettajien lahjana „Suomen kansan satuja ja tarinoita“ korupainoksena. Oppilaat antoivat kukan neiti Hevonpäälle. Illalla oli paljon ystäviä ja sukulaisia koontunut neiti Hevonpään kotiin viettämään hänen syntymäpäiväänsä.

K. K.

(Toimitus valittaa, että ylläoleva kirjoitus on näin pahasti myöhästynyt.)

Sofia Salovaara.

Marrask. 26 p:nä illalla sammui rouva *Sofia Salovaaran* ajallinen elämä Kotkan sairaalassa. Kaipauksella ilmoitamme tämän kuolonsanoman tässä lehdessä. Sillä Sofia Salovaara oli lämminsydäminen ja avulias k.m. tosiystävä. Rouva S. oppi tuntemaan k.m.ykkiä siten, että hänen oma poikansa, kirjansitoja Vilho Salovaara on k.m. Asuen Kotkassa, tehdaskaupungissa, jossa työskentelee suuri joukko k.m. oli rouva S:lla tilaisuus runsaasti ja yhtenäin osoittaa lämmintä harrastustaan heihin. Hänen kotinsa oli aina avoin k.m:lle. Sinne saivat he mennä puhumaan tarpeistaan ja hädästään. Ja hänen kätensä oli aina valmis auttamaan ja ohjaamaan heitä sekä selvittämään heidän asioitaan. Siitä asti kun Kotkan k.m. yhdistys perustettiin otti hän osaa sen toimintaan, varsinkin alkuajoina paremmissa voimissa ollessaan. Ja siitä saakka kun k.m. papit rupesivat paikkakunnalla käymään oli hän valmis heitä avustamaan kokousten järjestämisessä, kokouksiin saapuneitten k.m:n ravitsemisessä y.m. Hänen rauhallinen, hienotunteinen ja kristillisen vakavuuden leimaama olentonsa herätti k.m.ykissä luottamusta ja vastarakkautta. Sofia Salovaara oli yksi niitä harvoja uhrautuvia henkilöitä, jotka tahtovat k.m. hyväksi hiljaisuudessa tehdä minkä voi. Siksi hänen muistonsa säilyy kauniina ja kunnioitettuna kauan k.m. piirissä. Kotkan k.m. yhdistys valitsikin hänet kunniajäsenekseen joku aika sitten. — Rva Salovaara sai olla elämänsä viimekuukaudet sairaana, halvauksen kohtaamana. Nyt on hänen henkensä vapautunut tomun kahleista ja on päässyt nauttimaan Jumalan kansan pyhää lepoa, johon hän koko harrastuksellaan oli pyrkinyt.

Rva Salovaara kuoli 72 v. vanhana.

Uskollinen k.m. työntekijä saanut kunniamerkin.

K.m. *Olli Piitulainen* on uskollisesti palvellut isäntä *Pekka Tietäväisellä* Sortavalan Mäkisalossa 21 vuotta ja annettiin hänelle isäntänsä toimesta marrask. 6 p:nä hopeinen kunniamerkki, kunnia-

kirja ja muistoraha uskollisesta palveluksesta. Olli P. on syntynyt v. 1887 Impilahdella ja kävi Mikkelin k.m. koulun, jossa oli opettaja *K. Reposen* oppilaana. Koulusta päästyään v. 1903 rupesi hän maanviljelystöihin ja pääsi hyvään palvelupaikkaan nuoren isäntä Tietäväisen luo. Tässä paikassa on Olli ainoana miespalvelijana työskennellyt 21 vuotta muuttamatta pois. Olli on ollut uskollinen, ahkera ja siivo työntekijä. Isäntäväk on ollut tyytyväinen häneen ja Ollia on pidetty kuten oman perheen jäsentä ainakin. Isäntä osaa hyvin puhua hänen kanssaan sekä sormilla että viittomilla ja on isäntä opettanut Ollille käsitöitä ja veistoa, sillä isäntä on veistonopettajana kylänsä kansakoulussa. Ja taitaapa Olli joskus olla isännän sijaisenakin kansakoulussa veistotunnilla. — Tällainen uskollinen k.m. työntekijä on hyvänä esimerkkinä toisillekin kuuromykkille. Kunpa olisi enemmän sellaisia nuoria k.m. maanviljelysmiehiä! Ja kunpa olisi enemmän sellaisia isäntiä kuin isäntä Tietäväinen! — Marrask. 6 p:nä annettiin Ollille kunniamerkki Sortavalan evankeelisen seurun talolla. Läninä olivat tässä juhlatilaisuudessa m.m. kaikki paikkakunnan kuuromyöt sekä pastori *Otto Myyryläinen*, joka piti Ollille puheen ja antoi kunniamerkin kirjoineen. Isäntä Tietäväinen antoi myös muistoksi Ollille „Johanneksen ilmestyskirjan“ selityksiä.

Uusi oma koti.

Tässä lehdessä on ennen kerrottu että viime toukokuussa tulipalo hävitti puuseppä *Ilmari Saarikon* talon Riihimäen kauppalassa. Viime kesänä

rakensii Ilmari Saarikko uuden talon omistamalleen tontille Riihimäellä, samalle paikalle, missä entinen talo oli. Äsken on uusi talo saatu valmiiksi ja Saarikon perhe: isä, äiti, 2 lasta ja mummo ovat saaneet muuttaa omaan, hyvään kotiin asumaan. Kuvassa näemme talon pihan puolelta. Kaunis kotikuusi kasvaa portaitten vieressä ja kuiskaa: „sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto!“ Rakennuksen kivijalkakerroksessa on puusepän työhuone, kellari y.m. Muutoin on rakennuksessa iso huone ja keittiö sekä etinen. Vinttikerrokseen valmistetaan vatedes pari lämmintä asuinhuonetta. Toivotamme onnea!

URHEILUOSASTO

— **Toimittajan vaihdos.** Hra *Eino Karilas*, joka monet vuodet on uskollisesti hoitanut „Kuuromyökkäin Lehden“ urheiluosaston toimitustehtäviä, haalien urheilutuutisia ja kirjoituksia lehtemme joka taholta Suomea ja ulkomailtakin, on nyttemmin paljojen töittensä tähden ilmoittanut luopuvansa tästä toimesta.

Urheiluosaston uudeksi toimittajaksi on valittu herra *Rurik Pitkänen*, jolle kaikki urheilutuutiset ja kirjoitukset lähetetään tästä lähtien, osoitteella: *Helsinki, Lastenkodinkatu 1 C.*

Hra Karilas, ollen innokkaimpia k.m. kynänkäyttäjiä, on ehkä parisenkymmentä vuotta avustanut „Kuuromyökkäin Lehteä“ kirjoituksillaan, varsinkin urheilun alalta. Hänen toimestaan saatiin myöskin erityinen urheiluosasto „Kuuromyökkäin Lehteen“, joka noin yhden sivun laajuisena on vuosikaudet tyydyttänyt myöskin Kuuromyökkäin Urheiluliiton äänenkannattajan tarpeen. V. 1924 perustettiin tämän lisäksi erityinen 4 kertaa vuodessa 12—18 sivuisena ilmestyvä „Kuuromyökkäin Urheilulehti“. Mutta kun se oli kokonaisuudessaan kirjoituskoneella monisteltava, ei sitä voitu toimittaa muuta kuin rajoitettu määrä — yksi kullekin seuralle. Sen vuoksi „laajennettiin“ lehteä v. 1925 ilmestyväksi 2-sivuisena, monistelukoneella „painettuna“ kerran kuukaudessa. Tällaisenaan lehti kylläkin täytti tarkoituksensa pienten urheilutuutisten välittäjänä KUL:n jäsenten tietoon, mutta oli kuitenkin liian pieni, jotta siihen olisi mahtunut mitään muuta laajempaa kirjoitelmää.

Nyt kun hankkeissa on julkaista erään yksityisen kustannuksella yksinomaan kuurojen omilla voimilla toimittua „Kuurojen Ystävä“-nimistä lehteä, on katsottu parhaaksi lakkauttaa jo kolme vuotta ilmestynyt „Kuuromyökkäin Urheilulehti“, sillä eihän kaikilla ole varaa tilata kolme lehteä yht'aikaa. Niinollen joutuu tänä, kolmattakymmentä vuotta Suomen kuuromyökkäin välisenä ainoana yhdyssiteenä toiminut Kuuromyökkäin Liiton äänenkannattaja uudelleen palvelemaan myöskin toista sisarliittoa Kuuromyökkäin Urheiluliittoa, sen „äänenkannattajana“.

Toivomme, että kaikki „Kuuromyökkäin Lehden“ tilaajat ja ystävät tilaisivat hyvissä ajoin tämän äänenkannattajansa ja — mikä vielä parempi — hankkisivat uusiakin tilaajia. Myöskin kirjoitukset — eritotenkin tähän lehtemme urheiluosastoon — ovat tervetulleet, saadaksemme paljon hyödyllistä ja opettavaa lukemista pitkinä talvi-iltoina, jolloin on parhaiten aikaa painaa mieleen niisiä saatu oppi, kokeiltavaksi kesän tultua urheilukentällä.

Pekka.

— **Koululaiskilpailu** järjestettiin Oslon „De Doves Idrættslag“in toimesta viime lokak. 3 p:nä Kuurojenkoulun oppilaille Oslon Stadionissa. 12—14- ja 14—17-vuotiaat osallistuivat kahdessa eri luokassa 60 m:n juoksu-

ja pituushyppykilpailuihin. Nuorempi luokka saavutti parhaan tuloksen 60 m:llä 9,4 sek. ja pituushyppyssä 3,83 m. Vanhempi luokka 60 m:llä 8,2 sek. ja pituushyppyssä 4,53 m.

— **Myöhästynyt ilmoitus.** Kuopion Kuurojenkoulun oppilasten (Torsti Berg, Eskil Andersson, Olli Eskola ja Toivo Kaukkaainen) saavuttama tulos 4×100 m viestissä 20. 9.—26 oli 58,5 sek. — Oulun kuurojenkoulun oppilaat juoksivat paremmassa ajassa tämän matkan (57,6 sekunnissa).

— **KUL** järjestää tavanmukaisen loppiaisillanvieton 6. 1. 1927 klo 7 ip. HKY:n huoneustossa, Rikhardink. 2:ssa. Urheilun ystävät ovat tervetulleita.

Kehoitus.

Jalo ja etien terveyttähuoltava *urheilu* tulee yhä vlemmäksi kaikkialla, missä voimia ja elämäniloa etsitään. Erittäin yleisesti on se levinnyt kuuromyökkäinkin keskuuteen. Siellä täällä on perustettu yhdistyksiä, ja urheilupiirejä sen harrastajain kesken. Niinpä ovat kuuromyökkätkin perustelleet omia urheiluseuroja.

Mutta *Pohjanmaan* kuuromyökät ovat tässä suhteessa jääneet kokonaan takapajulle etelä-Suomen rinnalla. Senteiden ovatkin Pohjanmaan urheilijakuuromyökät ja urheilun ystävät päättäneet perustaa Pohjanmaalle oman urheiluseuran tahi urheilupiirin. Tätä asiaa on niin kauan ajateltu ja suunniteltu, että on jo aika ryhtyä tositoimenpiteisiin.

Tammik. 2 p:nä Pietarsaaren k.m. yhdistyksen tavanmukaisen joulujuhlan jälkeen, jolloin paljon k.m. saapuu kaupunkiin, kutsutaan Pohjanmaan sekä suomen- että ruotsinkieliset urheilijakuuromyökät kokoukseen klo 3 ip., jolloin ajotetaan perustaa Pohjanmaan k.m. urheilijain piiri.

Siis k.m., saapukaa miehissä Pietarsaaren tammikuun 2 p:nä 1927! Ne, jotka itse eivät voi saapua voivat kirjeellisesti ilmaista ajatuksensa asiasta, osoitteella: *Uno Björn, Pietarsaari, Irjalan liike.*

Palanen maailmaa samoilemassa.

(Jatkoa.)

Näin oli laivamme saapunut Hankoon edellisenä yönä klo 2 paikkeilla, meidän vielä nukkuessamme. Siistittyäni itseäni veden, saippuan ja partaveitsen avulla kipesin kannelle muitten toverieni loikoessa vielä hyteissä. Niin tuhattulimmaista, näin edessäni käytävään alasjohtavan oven vieressä ison ja puolisen metrin pak-

Viisi aistia.

Maku

Haju.

Kuulo.

suisen ruuman puupeittein. Niinmuodoin sekini oli ar-
mottomasti saattanut meidät, ehkäpä koko matkustajis-
tonkin hereille. Se lienee pudottautunut selälleen hanko-
laisten satamatyömiesten aukaistessa ruuman päältä si-
ten aiheuttaakseen koko laivan rungon järjsemään. Muu-
ten laivan nostokoneet olivat paraikaa täydessä käyn-
nissä ja joukko satamatyöläisiä oli lastaamassa voittyny-
reitä ja puumassaa kellon vielä osoittaessa 5. No, minoin
niin varhainen keskiviikkoamu. Sää oli mitä kauneim-
millaan kuten ainakin edellisten sadepäivien jälkeen.
Aurinko valoi lämpöä kasvohimme istuessamme kannen
penkeillä ja katsellessamme satamatyöläisten touhua
ruuman ympärillä ja laiturilla. Kun katsoimme alas
ruumaan, niin ihmettelimme, että ruuma oli kauhean
syvä, kahtakin syvämpi kuin itse laivan valkoinen kylki
ulkoa merenpinnan yläpuolella. Aamua myöten mai-
kustajat toistensa jälkeen ilmestyivät auringossa säteile-
välle kannelle. Kun oli vielä runsaasti aikaa laivan läh-
töön, nim. klo 3:een päivällä, niin päätimme lähteä jaloit-
telemaan kaupungille. Ensinnä viipymättä suuntasimme
askelemme kaupungin viheliäiselle urheilukentälle, jossa
Aarne Holopainen ja minä verryttelimme muun »raskaan
kaartimme» myhaillessä ja vetelehtiessä penkeillä. Sen-
jälkeen lähdettiin minun johtamanani — minä tunsin en-
nenstään tämän kaupungin — tunnetun Homströmin työ-
paikkaan, siis sama k:mykkä, joka ei silloin ollut meitä
vastassa laiturilla. Siellä yllätimme hänet itsensä kenkien
tekemisessä muitten työtovereittensa parissa. Vuoroin
ihmetellen vuoroin anteeksipyytäen kätteli hän meitä.
Kuultuaan laivamme tulosta edellisenä yönä, hän sanoi
että hän oli luullut meidän tulevan Hankoon klo 2 paik-
keilla päivällä, jolloin olisi valmiina vastassa satamassa.
Sitten Oskar Wetzellin »vaatimuksesta» me viipymättä
marsittiin suoraan hänen lempipaikkaansa, kurjassa
kunnossa olevaan uimalaitokseen, jossa hän piti kenraali-
harjoituksiaan Köpenhaminassa näytöksiä varten. Päi-
vänpaisteesta huolimatta merivesi oli kovin kylmää.
Mutta hän ei välittänytään siitä. Kylmä väre kirveli
pitkin selkäpiitämme, kun Wetzell tehtyään pyörähdys-
tepposiaan ilmassa katosi kylmän veden syvyyteen.
Hän ei näy piittaavan ikävuosistaan, joita on karttunut
jo 38. Hän osasi edelleenkin pyörähdys- ja ponnahdus-
hyppyjä yhtä menestyksellä kuin nuoruusaikoinaan.
Todellakin hän aikoinaan oli monivuotinen Suomen mestari
ponnahdushypyissä, vieläpä on ollut mukana kahta-
toiseen osaan otettamassa olympialaisiin kisoihin ni-
mittäin Lontoossa 1908 ja Tukholmassa 1912. Maail-
massa on ollut tuskin sellaisia kuuromykkäjä, jotka hanki-
sivat itselleen tuota kunnioitettavaa olympialaismie-
sitteliä kuin tämä suomalainen kirjansitomonomistaja-
alku — hän oli hiljattain perustanut kirjansitomon,
jossa työskentelee miltei kaikki kuuromykkä-oppi-

Suomalaiset k.m. urheilijat kyntävät Itämeren „Oberon“-
laivassa.

laita. — Myöskin toisten poikien, varsinkin Katai-
sen Matin, teki mieli uida, mutta jättivät hieman vasta-
hakoisesti aikomuksensa mielestään toisten urheilu-
asioissa kokeneitten toveriensä varoituksista. Tällä ta-
voin tahdottiin pitää urheilijoittemme käsiä ja jalkojen
lihaksen niin hyvässä viressä, että he kestäisivät kil-
pailunsa. Sillä välin kun oleskelimme uimalaitoksella,
Holmström käväisi kodissaan muuttamassa pukunsa ja
nyt tuli opastamaan meitä kaupungissa. Siellä kävimme
ihaillemassa kaupungin huomattavia nähtävyyksiä, muun
muuassa ylvästä saksalaisten mairinnousun muistoksi va-
pauksotamme aikana pystytettyä muistokiveä, kuului-
saa kylpylaitosta ja merkillistä kivipataa, jonka meri oli
huuhdellut vuosisatojen kuluessa kauniin pyöreäksi ja
syväksi rantakalliolla. Erittäin hauskan vaikutuksen
meihin teki se, että polkupyöräpitimiä tapasi tuon tuos-
takin kaduilla liikkeiden, pankkien, konttorien y.m.
edustalla. Semmoista pitimien paljoutta en ole kos-
kaan ennen nähnyt missään Suomen kaupungissa.
Täällä hankolaiset pyöräin omistajat eivät näy pelkää-
vän pyöriensä varastamista ulkona! Toisin oli pyöräin
laita tuossa suurkaupungissa Helsingissä! Siellä tapahtui
miltei joka kerta, että pyöräin omistajat jättivät pyö-
ränsä kaduille pistäytyäkseen asioidensa sisällä vain muu-
tamaksi minuutiksi. Sitten he tultuaan ulos huomasivat
harmikseen, että pyöränsä olivat jo menneet luvotto-
masti sille tielleen. Siellä näet joka kadun kulumassa saat-
taa vaania roisto, vaikkakin hienossa puvussa loisteleva.
Sitä vastoin täällä Hangossa ei pyöräin varkauksia tapah-
tunut, kuten Holmström vakuutti meille. Pyöräin pal-
joutta lienee omansa aiheuttamaan sekini, että Hangon
miltei kaikki ajokäytävät ovat kiveämättömiä, joten pol-
kijain ei tarvitse pomppailla kivikolla. Siinä suhteessa
Hankoa voidaan kutsua pyöräilijäin paratiisiksi. Viimein
käväistyämme ostelemassa Hangon kaupungin aiheisia
kuvakortteja täällä käyntimme muistoksi palasimme kome-
aa aallonmurtajaa myöten laivaamme lunchille eli
aamiaispäivälliselle. Laivamme sai lisää matkustajia,
etupäässä siirtolaisia Hangosta. Laivan kaiteseen no-
jautuen vatsamme kovina asken syödystä aamiaispäiväl-
lisestä huitosimme käsiämme laiturilla seisoskeleval
Holmströmin kanssa.

Annettuaan hieman vihellyksen laiva irtautui laitu-
rista muutamia kymmeniä minuuttia myöhästyneenä
ensiluokan matkustajien, esim. kahden viimeisimmässä
muodissa hienostelevala tytön ja heidän kavaljeeriensa
takia. Huiskutimme jäähyväisemme Holmströmille,
joka seiso hampaansa hohtavan valkoisina heiluttaen
kättään vielä siihen saakka, kunnes laivamme oli kulke-
nut saaren taakse. Silmistämme katosivat vähitellen
meren taakse talvisatamastaan ja — myös kernaasti sa-
noaksemme kekseistään — kuulun Hangon auringon-
paisteessa säteilevät kirkontorni ja vesitorni raken-

Viisi aistia.

Kuulo.

Näkö

Tunto.

nuksineen ja myös sen mukana rakkaan maamme maakamara. Täyttä vauhtia laivamme höyräsi Itämerta kohden. Nyt meidän edessämme oli vain vettä, vettä silmäkantamattomiin. Tunsimme olevamme mitättömiä ja avuttomia Luojan valtavalla merellä. Se saattoi meidän, erikoisesti ensikertalaisten, mielet pelon valtaan. Ensikertalaisten sakissa oli Matti Katainen, Asseri Haapaniemi, Aarne Holopainen ja minä. Taasen muut, nim. Matti Seppänen, Ilmari Valtonen ja Väinö Mälkki olivat parisen vuotta takaperin jo ensi kertaa purjehtineet merta, mutta vain rannikon saariston turvissa Tukholmaan siten matkatakseen Ruotsin rautateitse suoraan silloisiin Trondhjemin pohjoism. k.m. urheilukisoihin. Ainoastaan johtajamme Eino Karilas ja Oskar Wetzell nauroivat hyväntahtoista nauruaan meidän julkilausumille ajatuksillemme tuosta alati aaltoilevasta merestä. Suolta syyttä hekin olivat ennen kytäneet useaan otteeseen meriä ristiin rastiin. Senvuoksi heillä ei ollut mielenkiintoa liian tuttuun mereen. Joukkueemme pienin ja toiseksi nuorin — sillä olin häntä toista kuukautta nuorempi — 22 kesää nähnyt uusin sprintterimme Matti Katainen väitti sairastavansa hieman merikipua, mutta sitä emme kuitenkaan ottaneet uskoaksemme hyvin tietoisina, että hän oli pikemmin luulosairas. Muuten hänen ruumisruhosensa oli vahva kuin sonnilla. Hän, Savon ja Pohjois-Pohjanmaan rajamailta kotoisin olleena, oli suuri yllätys K. U. L:n viimeisissä hiihtomestaruuskilpailuissa Kuopiossa, voitettuaan ylivoimaisesti tähän asti voittamattoman Tapperin ja K. U. L:n urheilujuhliissa Porvoossa, pantuaan vähällä päihin monikertaista pika-juoksijamestariamme Janne Lehtimäkeä ja sen lisäksi annettuaan tämän nähdä kantapäitään kovassa 1600 m viestissä. Hän oli juossut vasta tämän kesän. Sitä suuremmalla syyllä hänestä odottaa paljon tulevaisuudessa. Hän piti yllä alati iloista mieltä meissä kertoilemalla elämyksiään Pohjois-Suomen perukoilla tukkimailta, jossa hänen luultiin saaneensa sprintterilahjansa loikkaamalla pitkin poikin tukkeja.

Hiljaisin ja harvapuheisin poika joukkueessamme oli juoksijamestariimme Aarne Holopainen, tunnetun Antti Jokelaisen »pajan» tuote. Siellä hän oli hionut ja voidellut Holopaisista K. U. L:n etevimmäksi juoksijaksi. Kuulemma Jokelaisen pajassa nykyään tahkotaan raakaurautaa uusiksi tuotteiksi, joista tulee kummia ehkä K. U. L:n ensikesäisissä mestaruuskilpailuissa tai parin vuoden päästä pidettävissä Göteporia varten karsintakilpailuissa.

Kaikkia pitempi oli Ilmari Valtonen. Hän oli kova »kirjatoukka», sillä hän vietti suurimman aikansa ollen yksin hytissä ammentamassa »Mustan Haukan seikkailuista». Arvatenkin hän vältti hermovoimiensa turhaan kulluttamista alinomaaisessa kannella liikkumisessa, niin että hän voi esittää pitkien koipiensa loikkauksia vaivattomasti köpenhaminalaisille. Siinäkin suhteessa hän oli viisas poika.

Salaperäistä hymyään hymyili tulisten puukkojunkkarien maasta syntyään oleva seiväshyppymestariimme Asseri Haapaniemi. Hänkin oli sama mies, jonka K. U. L:n hallitus oli muutama vuosi sitten julistanut kolmi-vuotiseen »pannaan» viimekertaisista Trondhjemin k.m. urheilukisoihin jäämisensä takia. Mutta hänellä oli silloin pätevät estesyöt. Nimitään hänen isänsä sattui olemaan sairaana ja sentähden hänen täytyi jäädä auttamaan isänsä kiireisissä kesätöissä. »Pannansa» aikana Haapaniemi oli muutoin kunnostautunut useissa kuulevien urheilukilpailuissa.

Raskain »mörssäri» joukkueessamme oli kiharatukkainen, muutama vuosi sitten varojen puutteessa lakkautetun pienen Huopalahden k.m. koulun (Helsingin liepeellä) oppilas, kuulantyohto-, kiekonheitto- ja keihäänheittomestariimme Väinö Mälkki. Hän silloin tällöin välitteli oikean käsivartensa nyrjähtymistä, jonka oli saanut harjoitellessaan kuulantyohtoa. Sitä huolimatta hän edelleenkin piti valttiaan kuulussa niinhyvin kuin kiekossakin.

(Jatk.)

Jussi Luomajoki.

Kuuromykkäin Lehden asiamiehille!

Lehtien tilausaika on taas tullut. Näin vuoden vaihteessa on sanomalehtiä ja aikakauskirjoja lukevain ihmisten tilattava lehtensä ensivuodeksi. — Kuuromykkäin Lehtikin tarjoutuu taas tilattavaksi ja pyytää apua vanhoilta, uskollisilta ja palvelushaluisilta asiamiehiltään: *hankkikaa hyväntahtoisesti lehdellemme tilaajia niinkuin olette hankkineet jo monina vuosina ennenkin!* Kertokaa tilaajille seuraavaa:

1. *Kuuromykkäin Lehti* on Suomen Kuuromykkäin Liiton oma äänenkannattaja. Se ei ole yksityisen henkilön liikeyritys. Sen kautta puhuu Liitto jäsenilleen. Siinä kerrotaan Liiton toiminnasta, sen haaraosastoista, sen kokouksista y.m.

2. *Kuuromykkäin Lehti* ilmestyy, kuten ennenkin, kerran kuussa, jokainen numero kuvitettuna. (Viime vuonna sisälsi lehtemme yli puolen sataa kuvaa k.m. piireistä y.m.)

3. *Kuuromykkäin Lehti* sisältää runsaasti uutisia k.m. elämästä. Sen toimittajat matkustelevat paljon, näkevät kuuromykkäin toimia ja harrastuksia, ovat kirjeenvaihdossa ja kosketuksessa k.m. kanssa yli koko maan, sentähden voivat he aina kertoa lehdessä tuoreita uutisia k.m. keskuudesta.

4. *Kuuromykkäin Lehden* avustajina pysyvät eteenkin päin k.m. koulujen opettajat ja useat k.m:t, jotka osaavat kynää käyttä.

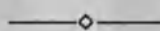
5. *Kuuromykkien urheiluharrastuksia* koti- ja ulkomailta seurataan tarkoin. Siitä vastaa herra *Rurik Pitkänen*.

6. Toimitukselle saapuu säännöllisesti *kuuromykkäinlehtiä* m.m. Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Saksasta, Itävallasta, Tsekko-Slovakiasta, Ranskasta ja Sveitsistä. Näitten avulla lehden toimitus voi seurata kuuromykkien harrastuksia ulkomailta.

7. *Kuuromykkäin Lehti* ilmestyy laajennettuna juhlanumerona juhlapäivien johdosta kuten jouluksi, pääsiäiseksi y.m.

8. *Kuuromykkäin Lehti* noudattaa samanhenkistä ohjelmaa kuin ennenkin. Se koettaa levittää tietoja ja vakavahenkistä valistusta Suomen kuuromykkille sekä tunnetuksi tehdä heidän asemataan kuulevalle yleisölle. —

— Asiamiehet saavat palkkioksi 1 vuosikerran jokaisesta yhdeksästä kappaleesta. Hinta entinen 15 mk.

Tilatkaa

Kuuromykkäin Lehti
vuodelle 1927!

Tervehdys joulupukilta.

Mä istuin kerran iltavalkealla,
 työt päivän oli taasen päätyneet.
 Kuu yksin kanssa valvoi taivahalla,
 muut kaikki unehen ol' vaipuneet.
 Näin tapanani viettää oli iltaa
 ja syventyä yksin kirjoihin;
 tai rakennella hetken haavesiltaa
 kuun loistehessa pilvist' pilvihin.

Mit' näinkään! Joulupukki sisään kulki
 tuo pikku valkoparta ukkinen.
 Mä säpsähdin; näin pelkoni toin julki,
 vaan käteeni hän tarttui hymyillen.
 Kuin ystäväni parhain olis tullut
 niin tervehdysten lausui lämpimän,
 ja tuntui kuin ois joulu taasen ollut
 ja nähnyt oisin lasten leikkivän.

Vaan kaukana ol' joulujuhla viellä —
nyt iltä marraskuussa vasta on.
Ei soineet kulkusien äänet tiellä,
ei kutsunehet kellot kirkkohon.
Siis ihmeissäni katsoin lausuin hälle:
»sä etkö, pukki, lepää milloinkaan?
En saada voi nyt lahjaa ystävälle,
nyt turhaan läksit meille kulkemaan!»

«Mä kuljen elon rataa lakkaamatta
viel' nytkin nousee jalka nopeaan
ikäni lähenee tuhatta kahta
iloksi ihmisien olla saan.
Niin paljon olen nähnyt kyyneleitä,
niin paljon murtumia surujen,
mun haluni on lohdutella heitä
iloksi hetki olla jokaisen.

Jos voit sä lahjan ystävälles antaa
se konttihini joskus pistä vaan;
mun iloni on aina lahjat kantaa
vaik' itsellen et muistaiskaan.
Se palkanani parhain aina oisi
kun murheita näin saisin lieventää;
sun lahjas, kukatiesi, ilon toisi,
sulaisi vähän sydäimestä jää.

Tään tervehdykseni mä toin nyt sulle
se nähtäväksi saada ihmisten,
käyt parhaaksi näin ystäväksi mulle
ja pääset joskus juhlaan pukkien.»
Näin lausui pukki, annoin hälle kättä;
mä hetken kanssansa unelmoin,
Jäin valvomahan pukki ystävättä,
vaan tervehdyksensä näin tuoda voin.

Mikko Suuronen.

Tietoja ulkomailta.

— Saksa. Lokak. 27 p:nä avattiin Regensburgin kaupungissa uusi koti sellaisille nuorille k.m. pojille, jotka käyvät käsityöläisopissa mestarien luona. Tällainen koti on kovin tarpeellinen suurissa kaupungeissa. Koulunkäyneet k.m. pojat haluavat oppia käsityöammattia jonkun mestarin: suutari, pusepän, maalarin j.n.e. luona. Mutta alussa maksaa mestari niin pienen palkan, ettei oppipoika voi sillä elää. Sentähden ovat hyvät k.m. ystävät ja opettajat perustaneet tämän kodin. Siinä saavat oppilaat asunon ja ruuan sekä kieliovetusta halvalla maksulla. Valtio on myös avustanut kodin rakentamista. — Avajaisjuhlassa oli läsnä paljon viranomaisia, k.m. opettajia ja pappeja sekä suuri joukko kuuromykyä. Oppilasten töitä oli nähtävänä ja huvittivat he vieraitaan esittämällä pienen näytelmän: „Käsityöläinen“.

— Saksan eri valtioissa on suuri joukko kaikenlaisia k.m. yhdistyksiä. On auttajayhdistyksiä, on luterisia, katolisia ja juutalaisia k.m. yhdistyksiä ja eri ohjelmilla toimivia k.m. yhdistyksiä. Nykyään koettavat muutamat etevät ja ymmärtäväiset k.m. yhdistäjä kaikki nuo monet yhdistykset yhdeksi suureksi Saksan k.m. liitoksi. On kutsuttu yhdistyksen edustajia kaikista Saksan osista kokoukseen Weimarin kaupunkiin Saksan k.m. liittoa rakentamaan. Saa nähdä tuleeko yrityksestä tosi.

— Englanti. Lontooseen rakennetaan omaa kirkkoa kuuromykyille. Se ei ole vielä valmis. Mutta k.m:t kokoontuvat jo joka sunnuntaina aamupäivällä tähän puoli-valmiiseen kirkkoon lyhyeen hartausketkeen. Silloin he „laulavat“ hiljaa (luultavasti yhtäaika juhlaillisesti viittaamalla) erään virren, *Kuuromykyäin virren*, joka isoilla kirjaimilla on piirretty kirkon seinälle. Virren sisältö on seuraava:

Isämme taivainen!
Äänettömän virtemme Sulle veisaamme.
Sinun lapsias olemme vaikk'emme
kuulla emmekä puhua voi,
kunnes, Isä, kerran luoksesi pääsemme
— Kuuromyky on korvamme, mykkä kieleemme.
Istuimesi eteen kuitenkin käymme
Sinua ylistäin, kiittäin, rukouillen!

— Tässä kirkossa on m.m. suuri kastemalja, jonka kuuromykyt ovat saaneet lahjaksi Piilipinien saarelta. Sanoaan, että tämä kirkko kerran valmiina on oleva yksi Lontoon kauneimmista kirkoista.

— Itävallassa on myös ollut suuri hajaannus k.m. yhdistysten kesken. Ei ole ollut yksimielisyyttä eikä yhteenkuuluvaisuuden tuntoa riittävästi. Sen sijaan riitaa ja itsekkäitä pyrkimyksiä. Heillä oli ennen oma kuuromykyäin Liitto, johon maan k.m. yhdistykset kuuluivat. Mutta se on hajonnut ja arvelaan, että heidän ainoa k.m. lehtiensäkin lopettaa ilmestymisensä. — Nyt on keksitty uusi keino, jonka pitäisi pelastaa. On ehdotettu että Itävallan huonokuuloiset ja kuuromykyt yhdistyisivät yhteiseen liittoon, joka ajaisi siis huonokuuloisten ja kuuromykyäin yhteisiä asioita. Marrask. 9 p:nä pilla oli ensimmäinen yhteinen kokous, jolloin liiton perustamisesta päätettiin. Saa nähdä saavutetaanko yksimielisyys?

Tietoja kotimaasta.

— 55 vuotta täytti marrask. 20 p. neiti Tilda Rehumäki Forssassa. Merkkipäivän johdosta sai hän Forssan ja ymp. r. stön kuuromykyiltä arvokkaan lahjan.

— Kuolleita. Viime elokuun 22 p:nä kuoli Urjalassa k.m. Otto Nurmi 28 vuoden vanhana. Vainaja oli läpikäynyt Mikkelin k.m. koulun ja työskenteli sen jälkeen maatoissa kotiseudullaan Urjalan Nuutajärvellä. Hän sairasti 4 kk. kaulatuberkuloosia, mutta oli ennen sairaakuituloaan erittäin vahva ja väkevä mies. Häntä jäi suremaan m.m. 3 kuuromykyä-sisarusta.

Kuuromykyä Kustaa Korvala sairastettuaan pitemmän ajan kasvua ruokalaukussa, pääsi toivomaansa Isän kotiin lissä lokak. 31 p:nä v. 1926. Synt. oli hän elok. 5 p:nä 1882. Lähinnä jäi häntä suremaan sisar perheineen.

— Tulipalo. Sanomalehdet ovat kertoneet että marrask. 18 päivän vastaisena yönä syttyi tulipalo pienviljelijän Mikko Pitkämäen ulkokuononrakennuksessa Nopan kylässä Ilmajoella. Kun sekä Pitkämäki että hänen vaimonsa ovat kuuromykyä ja heidän 4 lastansa vielä pieniä ei kukaan huomannut tulipaloo ennenkuin jo asuinrakennuskin oli tulesa. Naapurit sattujvat näkemään uhkaavan vaaran; juoksivat palavaan taloon ja viime hetkessä pelastivat sen 6 asukasta liekkien keskeltä. Pitkämäen kuuro vaimo huomasi että nuorin, 1 1/2 vuoden vanha lapsi oli jäänyt vielä palavaan huoneeseen. Silloin syöksyi hän vielä sisään ja onnistui pelastamaan lapsensa, mutta sai itse pahoja palohaavoja. Onnettomuudessa paloi talon koko karja: 3 lehmää, hyvä hevonen, muutamat lampaista ja vasikka. Koko irtain omaisuus paloi myöskin. Tavarat olivat vakuutetut mitättömän pienestä summasta.

— **Harvinaisen tilaisuus** oli Helsingin k.m. yhdistyksessä marrask. 24 p:nä, jolloin sinne oli saapunut joukko jumalansäilytys tiedekunnan ylioppilaita sekä tiedekunnan johtaja, professori *Arth. Hjelt* kutsuttuina vierailulle. Läninä oli myös suuri joukko Helsingin kuuromykkiä. Kokous alkoi yhteisellä laululla. Sen jälkeen piti past. *H. Nyberg* laajan esitelmän kuuromykistä heidän asemastaan, kouluistaan, harrastuksistaan sekä erikoisesti k.m. pappien tehtävistä. Helsingin k.m. yhdistys tahtoi nim. antaa nuorille ylioppilaille, joista tulee pappi ja Suomen kirkkoon tietojen kuuromykistä ja varsinkin heidän sielunhoitajainsa tehtävistä. Esitelmän jälkeen tarjottiin kaikille teetä sekä näytettiin k.m. museota ja esiteltiin läsnäolevia k.m. professori Hjeltille ja ylioppilaille. Kuuromykkäkuoro „lauoi“ hra *Norstedtin* johdolla ja ylioppilas *Jorma Hällström* soitti sellolla muutamia kauniita kappaleita past. Nybergin pianolla säestäessä. Ylioppilaitten puolesta puhui herra *Laitinen* kiittäen, että heitä oli tähän tilaisuuteen kutsuttu ja täten avattu heidän silmänsä näkemään aivan uusi, tuntematon „hiljainen maailma“, jonka olemassaolosta heillä ennen ei ollut aavistustakaan. Toivottavasti k.m. asia tämän tilaisuuden johdosta taas tuli enemmän tunnetuksi. Vieraille jaettiin kirjasia ja sormiaakkosia.

— **Raittiusjuhla Turun k.m. koulussa.** Raittiusviikon johdosta pidettiin Turun kuuromykkäinkoulussa v. k. 7 p:nä iltapäivällä runsassisältöinen, ohjelmallinen raittiusjuhla. Tilaisuutta varten oli koulun juhlasali koristettu ja asetettu näynteille raittiuskirjallisuutta ja -opetusvälineitä. Juhla aloitettiin virrellä 411, josta laulettiin neljä säkeistöä. Senjälkeen piti johtaja *E. J. Pesonen* koulun oppilaille sovitun, mieleenpainuvan raittiuspuheen. Oppilas *Hilka Sutinen* lausui sitten runon: „Mä olen niin pienoinen.“ Kokeen alkoholin palamisesta teki herra *Elias Savisaari*. Koe onnistui erittäin hyvin. Kokeen perästä esitti oppilas *Kalle Salminen* selvästi raittiuskertomuksen. Esitelmän väkijuomainen turmiollisesta vaikutuksesta ihmisruumiiseen piti opettaja *J. K. Palomaa*. Pienen välilajan kuluttua, jolloin oppilaat katselivat raittiusnäyttelyä, esitti neiti *Elli Sundgren* neiti *Martta Hildenin* säestyksellä yksinlaulua. Kun oppilas *Eetu Saarinen* oli lausunut runon „Toivon Liiton Marssi“ esitettiin oppilaille heijastuskuvia raittisuuden alalta ja koulun omasta elämästä. Lopuksi laulettiin virrestä 272 toinen säkeistö ja johtaja *E. J. Pesonen* piti rukouksen.

Vietetty juhlatilaisuus, joka kesti kolme tuntia ja jota pienetkin oppilaat hartaasti seurasivat, teki kaikkiin oppilaisiin vakavan ja toivottavasti pysyvän vaikutuksen.

— **60 vuotta täytti viime joulukuun 1 p:nä neiti Saimi Taxell** Ävikin k.m. kodissa Hyvinkäällä. Neiti Taxell syntyi Lappajärvellä, missä hänen isänsä oli ruunvoutina. Kouluopetuksensa on hän saanut Pietarsaaren k.m. koulussa. Koulusta päästyään asui ja työskenteli hän kodissaan äitinsä luona. Mutta muutamia vuosia siten rupesivat hänen silmänsä vähitellen pimemään ja tulivat lopulta aivan sokeiksi. Viimeiset sokeat vuotensa on hän asunut Ävikin k.m. kodissa. Kuuroudesta ja sokeudesta huolimatta on neiti T. säilyttänyt reippaan ja iloisin luonteensa ja kantaa kovaa kohtaloaan ihmeteltävän tyynesti ja nöyrästi. — Syntymäpäivän johdosta piti neiti T. Ävikin kaikille asukkaille suuret juhlat, joissa kahvia ja muuta hyvää ylen runsaasti nautittiin.

— **Riihimäen seudun k.m. jumalanpalvelus** pidettiin marraskuun 21 p:nä kirkossa. Kokousta jatkettiin jumalanpalveluksen jälkeen kansakoululla, jossa esitelmää pitivät hra *L. Vainola* ja k.m. pastori. Läninä oli 25 k.m. Paikkakunnalle on muuttanut eräitä uusia, nuoria k.m. tahtaan t. hin. Ensi kerran kokoonnutaan esitelmäpäiville tammik. 1 ja 2 p:nä.

— **Vankilassa** ovat rangaistusta kärsimässä k.m. *Sulo Mesiäinen* Tuusulasta, joka tuomittiin lokakuussa 2¹/₂ vuodeksi vankeuteen useista junavarkauksista Järvenpään

asemalla. — **K.m. Eero Virtanen** Harj. vallan pitäjästään tuomittiin 6 vuodeksi vankeuteen murhasta, jonka hän teki juovuksissa ollessaan. — Eräs helsinkiläinen postikortinkappias oli äskettäin 50 päivää vankeudessa juopumuksesta.

— **Riihimäen k.m. yhdistyksen esitelmäpäivät** pidetään 1 ja 2 p:nä tammik. Pohjoispiirin kansakoululla alkaen klo 11 ap. Kuusijuhla ja iltama alkaa 1 p:nä tammik. klo 5 ip. Ohjelma: näytelmäkappale „Kiusankappale“ kuvaelma „Väänämöinen“, mahdollisesti taikatemppujen näytös y.m. Esitelmäpäiviksi ovat lupautuneet: kirkkoherra *Kuuliala*, pastori *Nyberg* ja hra *Sundberg*. Seuraavana päivänä alkaa klo 9 ap. urheiluseuran perustava kokous, jonne on lupautunut puhujaksi hra *Eino Karilas*. Yhdistyksemme huolehti majoituksesta (yötä) niille kymyille, jotka ilmoittavat hra *Lauri Vainolalle*, soitteella *Oitti* ennen 28 p:vää t.k. Tervetuloa!

— **Kultahäät.** Marrask. 9 p:nä vietti k.m. suutarmestari *Karl Lindström* ja hänen puolisonsa *Anna* kultahäitään, sillä he ovat olleet 50 vuotta naimisissa. Nämä kultahäät lienevät ensimmäiset Suomessa k.m. piirissä. Hra ja rva Lindström ovat asuneet nuoruutensa ja miehuutensa päivät Helsingissä. Vanhoiksi ja väsyneiksi tultuaan muuttivat he Porvooseen tyttärensä luo, joka on siellä naimisissa k.m. kirjansitojan, hra *Sven Lindholm*in kanssa. Helsingissä asuessaan olivat Lindströmit ahkeria k.m. yhdistyksessä kävijöitä, ja sen perustajia. Ja rva L., joka on kuuleva, on paljon auttanut k.m. siihen aikaan kun heillä ei omaa yhdistystä ollut eikä koko Helsingissä ollut toista kuulevaa, joka olisi kuuromykkiä auttanut. — Siksi p. tul. rva L. tyttärinteen pitämään kultahäitään myöskin Helsingin k.m. yhdistykseen vanhojen ja nuorien ystäviensä kesellä marrask. 14 p:nä. Hänen miehensä on jo niin heikko vanhus, ettei hän voinut matkustaa Porvoosta Helsinkiin. K.m. yhdistyksessä annettiin kultamorsiamelle ruusuja ja monta puhetta pidettiin, vanhoja asioita muisteltiin. Ja rva L. tyttärinteen tarjosi kahvia kaikille läsnäolijoille, niin että kultahäät olivat oikein hauskat.

— **Hämeenlinnan k.m. yhdistys** viettää kuusijuhlaansa ruots. yhteiskoulun juhlasalissa (Niittykatu 1) uuden vuoden aattona 31 p. jouluk. klo 7 ip. Ohjelma hauska kuten ennenkin. Kaikki sydäm. tervetulleita!

— **Kiikan ympäröstön „Heffan“** joulujuhla pidetään tammik. 1 p:nä klo 12. Kuusijuhla alkaa klo 5 illalla.

— **Lahdessa** pidetään joulujuhla kuuromykille tammik. 2 p:nä, klo 5 ip.

Lahjoitus Ävikin k.m. kodille. Eräs nimeään ilmoittamaton, jalomielinen henkilö on lahjoittanut „Jeesuksen Kristuksen tunnetuksi tekemiseksi Ävikin k.m. kodin hoidokkaille“ 1000 mk. sekä myytäväksi 5 kg kahvia, 10 kg sokeria, 10 kg riisiryyniä sekä joukon kirjoitustarpeita, joista saadut varat on käytettävä samaan tarkoitukseen. — Ystävälliselle lahjoittajalle sydämellinen kiitos! Varojen käyttäminen on jätetty k.m. papin harkittavaksi.

Lahjoja Ävikin vanhainkodin hyväksi.

„Vanhain kuuromykkäin päivän“ johdosta on Ävikin k.m. vanhainkoti saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: *Helsingin* k.m. yhdistys 604 mk.; *Porin* 100 mk.; k.m. yhdistys „Heffata“ Kiikasta 65 mk.; *Tampereen* 412 mk. 10 p.; *Vaasan* 135 mk.; *Porvoon* 178 mk.; *Jyväskylän* 100 mk.; *Viipurin* 118 mk.; *Porvoon* k.m. kokouksen ravintolataloista 400 mk. ja kehtori *Jungner* Tukholmasta 100 mk., molemmat viimeksimainitut lahjoitukset on annettu Ävikin vanhainkodin laajennus-rakennusrahaston pohjarahaksi.

Suurimmalla kiitollisuudella
J. Sundberg.

Uudenvuoden onnittelu.

Ne henkilöt, jotka taas ensi uutena vuotena tahtovat ottaa osaa yhteiseen kuuromykkäin Uudenvuoden onnitteeluun lähettäkööt nimensä, osoitteensa sekä 5 mk. rahaa tämän lehden toimitukselle. Onnittelet julkaistaan lehtemme tammikuun numerossa.

Huomattava: onnitteiluista kertyneet rahat annetaan Ävikin kuuromykkäin vanhainkodin hyväksi, kuten edellisinäkin vuosina.

Osoite: *Kuuromykkäin Lehti*, Johanneksentie 4 Helsinki.

Kiitos.

Kaikille niille entisille ja nykyisille oppilailleini ja työtovereilleni, Turun, Helsingin ja Alavuuden kuuromykkäinyhdistyksille, jotka sähkösanomilla, kirjeillä, kukilla ja arvokkailla lahjoilla muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta pyydän täten lausua sydämellisen kiitokseni.

Edw. Lück.

KIHLOISSA

Ida Pajunen *Frans Juurakko*
Huittinen.

VIHITTY

Hulda Kitinprami
Aaron Kankkunen

Laukaa 14. 11. 1926 Pieksämäki

TILAUSILMOITUS

KUUROMYKKÄIN LEHTI

v. 1927.

Kuuromykkäin Lehden, Suomen Kuuromykkäin Liiton julkaiseman äänenkannattajan 32 vuosikerta tarjotaan tilattavaksi.

Kuuromykkäin Lehden ohjelma on sama kuin ennenkin. Se sisältää valaisevia ja huvittavia kirjoituksia kuuromykkäin ja heidän ystäviään varten. Se koettaa levittää tietoja kuuromykkäin ja heidän harrastuksistaan laajoihin piireihin. Se tekee tunnetuksi kuuromykkäin asiaa. Ja se sisältää runsaasti uutisia K.m. Liiton omasta sekä sen haaraosastojen toiminnasta yksityisten kuuromykkäin elämästä y.m. Erityisessä *ulkomaan* osastossa selostetaan ulkomaalaistenkin kuuromykkäin pyrintöistä. Lehti julkaistaan myös runsaasti kuvitettuna kuten tähänkin asti.

Lehdessämme tulee olemaan erikoinen *Urheiluosasto*, jonka toimituksesta vastaa tunnettu k.m. urheiluntuntija hra *Rurik Pitkänen*. (Katso lähemmin *Urheiluosastossa* olevaa ilmoitusta.) Näin olen seuraava lehtemme k.m. urheilurientoja koko maassa suuremmalla valppaudella kuin tähän asti.

Toivomme ja pyydämme, että jokainen lehtemme entinen tilaaja uudistaisi tilauksensa ja koettaisi hankkia sille uusiakin tilauksia tuttavainsa ja omaistensa piiristä.

Kuta enemmän lehdellä tilaajia on sitä paremmaksi sen kuvituksen ja sisällön voi saada.

— *Kuuromykkäin Lehti* ilmestyy kuten ennenkin kerran kuukaudessa 8 sivuisena Joitakuita laajennettuja juhlanumeroita julkaistaan, esim. joulun, pääsiäisen, helluntain y.m. juhlain aikana. Tilaushinta on entinen, 15 mk. K.m. koulujen oppilaat saavat lehden 5 markalla kun yhteinen tilaus tehdään jonkun opettajan kautta. Lehteä voi tilata kaikissa postikonttoreissa maalla ja kaupungeissa tahi suoraan toimitukselta, osoite: *Kuuromykkäin Lehti*, Helsinki, Johanneksentie 4.

Puolenvuoden tilauksia ei oteta vastaan! Tilata lehti ajoissa joulukuussa!

John Sundberg
vastaava.

H. Nyberg
toim. sihteeri

Rurik Pitkänen
urheilu.

Arvoisat lukijamme!

Teidän velvollisuutenne on tilata vuodeksi 1927 sellaisen lehden, joka pitkän taipaleen purjehtineena on uskollisesti ajanut teidän asiaanne. Se on:
„*Kuuromykkäin Lehti*“.

